

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE FILOSOFIE ȘI PSIHOLOGIE
„CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU”
Calea 13 Septembrie nr.13, sector 5, București
Telefon/fax: 021/4105659

DARE DE SEAMĂ PENTRU INTERVALUL 2020-2021

Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române se prezintă ca un *institut cu profil multidisciplinar*, având în organizarea sa internă două mari departamente: un *departament de filosofie* și un *departament de psihologie*.

În cadrul institutului activează 29 de cercetători din domeniile filosofiei și psihologiei. Institutul are un număr total de 44,5 posturi: 36,5 cercetare, 3 conducere, 3 personal economic/TESA, 1 bibliotecar, 1 tehnoredactor.

Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”, în anul 2021, și-a desfășurat activitatea științifică pe următoarele direcții:

- I. Realizarea Planului de cercetare științifică pe anul 2021
- II. Organizarea de manifestări științifice naționale și internaționale
- III. Diseminarea rezultatelor științifice
- IV. Alte aspecte legate de cercetarea științifică

I. Realizarea Planului de cercetare științifică pe anul 2021

Colectivele institutului s-au centrat în cursul anului 2020 pe realizarea a 2 **programe de cercetare** în cadrul cărora s-au derulat **9 proiecte**.

Sub raportul calendarului de execuție, pentru realizarea programelor și proiectelor, s-a prevăzut o durată variabilă de timp de la 2 la 6 ani iar în cadrul fiecărui proiect se disting teme anuale concrete pentru fiecare membru al colectivului, la finele anului 2021, acestea fiind *realizate în totalitate*.

Din perspectiva evaluării interne, Consiliul Științific a analizat rapoartele de sinteză prezentate de responsabili de programe și proiecte și informările individuale înaintate de fiecare cercetător, în baza acestora constatând că temele înscrise în Planul de cercetare științifică pentru anul 2020, proiectat și aprobat, au fost realizate în întregime.

În cadrul Departamentului de Filosofie s-a desfășurat **PROGRAMUL DE CERCETARE NR. 1: APLICAȚIILE TEORIEI CATEGORIILOR ÎN FILOSOFIA CONTEMPORANĂ**, durată: 2015-2020 (prelungire 2021), coordonator: Acad. ALEXANDRU SURDU, cu 4 proiecte:

Proiectul nr.1: *Aplicațiile teoriei categoriilor în logica simbolică*, titular de proiect: Dr.Marius Dobre, durată: 2015-2020 (prelungire 2021), colectivul de

cercetare: Viorel Vizureanu, Victor Gica, Dragoș Popescu, Marius Dobre, Dominic Ștefan Georgescu, Șerban Nicolau, Ovidiu Gelu Grama.

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarele teme de cercetare:

1. Marius Dobre, Interpretări moderne la logica stoicilor
2. Viorel Vizureanu, Aspecte filosofice ale intuiționismului matematic contemporan (prelungire temă)
3. Dragoș Popescu, Dispozitive categoriale
4. Victor Emanuel Gica, Apriorismul pragmatic - perspectiva logică (II)
5. Ștefan-Dominic Georgescu, Elaborarea simbolică a logicii dialectico-speculative: Principii și elemente constitutive
6. Ovidiu Gelu Grama, Despre sistemul categorial al mereologiei
7. Șerban Nicolau, Neoaristotelismul românesc

Proiectul nr. 2: *Aplicațiile teoriei categoriilor în epistemologia contemporană*, titular de proiect: Gabriel Nagăț, Henrieta Anișoara Șerban, Marius Augustin Drăghici, Marian Panait.

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarele teme de cercetare:

1. Marius Drăghici, *Perspective (neo)kantiene românești în filosofia cunoașterii: T. Brăileanu, N. Bagdasar și C. Calotă*
2. Gabriel Nagăț, *Conceptul de „câmp stilistic” și analiza științei în viziunea lui Lucian Blaga*
3. Marian Panait, *Virtuți și valori – clarificări necesare*
4. Henrieta Anișoara Șerban, *Elemente constitutive pentru cunoașterea comunicabilă în epistemologia contemporană*

Proiectul nr. 3: *Perspective filosofice contemporane asupra aplicațiilor teoriei categoriilor*, titular de proiect: Claudiu Baci, Sergiu Bălan, Erwin Kessler, Ion Tănăsescu, Adrian Niță.

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarele teme de cercetare:

1. Claudiu Baci, *Categoria de memă (meme) la Richard Dawkins*
2. Sergiu Bălan, *Controversa „înnăscut” (nature) versus „dobândit” (nurture) în filosofia contemporană a biologiei*
3. Adrian Niță, *Categoria rațiunii suficiente la Leibniz*
4. Erwin Kessler, *Notiunea de stil în teoriile estetice din a doua jumătate a secolului XIX pînă în prima jumătate a secolului XX*
5. Ion Tănăsescu, *„Istoric” și „sistematic” – categorii fundamentale în analiza textului filosofic*

Proiectul nr. 4: *Aplicațiile teoriei categoriilor în filosofia românească contemporană*, titular de proiect: dr. Mona Mamulea, durata: 2015-2020, colectivul de cercetare: Mona Mamulea, Viorel Cernica, Titus Lateș, Mihai Popa, Eugeniu Nistor, Nicolae Georgescu, Marian Nencescu.

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarele teme de cercetare:

1. Mona Mamulea, *Conceptul de conștiință în filosofia românească (II)*
2. Viorel Cernica, *Concepte constitutive și regulative ale hermeneuticii pre-judicative*
3. Titus Lates, *Conceptul de adevăr în filosofia românească din secolul al XX-lea*
4. Mihai Popa, *Categorii ale temporalității în filosofia istoriei la Lucian Blaga*
5. Eugeniu Nistor, *Categorii estetice și axiologice în filosofia lui Lucian Blaga*
6. Marian Nencescu, *Vibrația, rezonanța și consonanța, de la materie, la „gândirea artificială”*

În cadrul Departamentului de Psihologie s-a desfășurat **PROGRAMUL DE CERCETARE NR. 2: SĂNĂTATE MENTALĂ ȘI STARE DE BINE: IMPLICAȚII ȘI MODALITĂȚI DE INTERVENȚIE MODERNE**, durata: 2014 – 2016 (prelungire 2017-2020), cu 5 proiecte:

Proiectul nr. 1: *Provocări ale realității cotidiene. Aspecte psihologice*, titular proiect: Dr. Margareta Dincă, durata: 2017-2020, colectivul de cercetare: Ruxandra Gherghinescu, Margareta Dincă, Bogdan Danciu, Constantin Edmond Cracsner (cercetator asociat), Ștefan Liță.

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarele teme de cercetare:

1. Gherghinescu Ruxandra, Constantin Edmond Cracsner (cercetator asociat), *Factori implicați în exercițiul moral. Studiu asupra identității morale și a valorilor împărtășite în mediul studentesc*
2. Ștefan Liță, *Analiza mișcărilor sociale de protest. Utilizarea rețelelor sociale în informarea și dezinformarea publicului*
3. Margareta Dincă, Bogdan Danciu, *Factori personali și profesionali implicați în angajamentul organizațional. Psihosomatizarile ca elemente de influență asupra angajamentului organizațional..*

Proiectul nr. 2: *Factori protectivi familiali și sociali în reducerea consecințelor bullying-ului școlar*, titular de proiect: Dr. Doina Ștefana Săucan, durata: 2020-2021, colectivul de cercetare: Doina Ștefana Săucan, C.S. III, Mihai Ioan Micle, C.S. II, Andra Bolohan, C.S., Georgeta Preda

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarea temă de cercetare:

1. Doina Săucan, Andra Bolohan, Georgeta Preda, Mihai Ioan Micle, *Factori protectivi familiali și sociali în reducerea consecințelor bullying-ului școlar* (prelungire 2021).

Proiectul nr. 3: *Vulnerabilitatea prizonierilor transgenderi în penitenciarele românești*, titular proiect: Mihai Ioan Micle, durata: 2019-2021, colectivul de cercetare: Mihai Ioan Micle, Doina Ștefana Săucan, Liiceanu Aurora (cercetător asociat), Gabriel Oancea (cercetător asociat).

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarea temă de cercetare:

1. Mihai Ioan Micle, Gabriel Oancea (cercetător asociat), Doina Ștefana Saucan, Aurora Liiceanu (cercetător asociat), *Vulnerabilitatea prizonierilor transgeneri în penitenciarele românești* (prelungire 2021)

Proiectul nr. 4: *Tinerii - atitudini, valori, relații interpersonale și interacțiuni mediate de calculator*, titular proiect: Camelia Mihaela Popa, durată: 2016-2020, colectivul de cercetare: Camelia Mihaela Popa, Bogdan Ionescu.

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2021, următoarea temă de cercetare:

1. Camelia Mihaela Popa, Bogdan Ionescu, *Teorii și modele explicativ-interpretative ale alegerii partenerilor de viață. Calibrarea și aplicarea de chestionare psihologice*

Proiectul nr. 5: *Stabilirea și evaluarea criteriilor psihologice cu valoare de predictor pentru activitatea de selecție*, titular de proiect: Dr. Gabriel Ungureanu, durată: 2019-2020, colectivul de cercetare: Gabriel Ungureanu, Grigore Nicola (cercetător asociat), Lect.univ.dr. Simona Glăveanu (cercetător asociat), Dr. Adrian Prisecaru (cercetător asociat).

În cadrul acestui proiect s-au realizat, în anul 2020, următoarele teme de cercetare:

1. Gabriel Ungureanu, Grigore Nicola (cercetător asociat), Adrian Prisăcaru (cercetător asociat), Simona Glăveanu (cercetător asociat), *Evaluarea psihologică a subiecților prin prisma variabilelor predictor.*
2. Gabriel Ungureanu, Grigore Nicola (cercetător asociat), Adrian Prisăcaru (cercetător asociat), Simona Glăveanu (cercetător asociat), *Aplicarea programului de consiliere la nivelul subiecților incluși în lotul de studiu.*

II. Organizarea de manifestări științifice naționale și internaționale

La inițiativa departamentelor și prin implicarea activă a cercetătorilor, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” a fost organizatorul a două reuniuni științifice cu caracter internațional și a patru conferințe, colocvii, simpozioane naționale:

- Marius Augustin Draghici, *TRIBUTE TO RAWLS - Conferință cu participare internațională la Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române, 10-11 septembrie 2021, online. Organizator în echipa cu Marian George Panait și Henrieta Anisoara Serban*
- Ion Tanasescu, „*The Idea of Philosophy as Science within 19th Century Thinking*”, *Institute of Philosophy and Psychology of the Romanian Academy, Bucharest, 16th – 17th September, 2021.*
- Mircea Dumitru, *Conferința Ludwig Wittgenstein Tractatus Logico-Philosophicus. Prima sută de ani*, București, Institutul de Filosofie și

Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”, Academiei Române, 26-27 noiembrie 2021

- Ștefan-Dominic Georgescu, *Simpozionul național Constantin Noica. Ediția a XII-a. Devenirea întru ființă*, București, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”, Academiei Române, 16 octombrie 2020
- Mona Mamulea, Titus Lates, Viorel Cernica, *Organizare Colocviul Național „Nicolae Bagdasar: Teorii ale adevărului”*, 28 mai 2021
- Ion Tanasescu, *Colocviul „Sir William David Ross și aristotelismul timpului său”*, Institutul de Filosofie și Psihologie Constantin Rădulescu-Motru al Academiei Române, București, 3 iunie, 2021
- Ștefan-Dominic Georgescu, *Simpozionul național Constantin Noica. Ediția a XIII-a. Rugati-va pentru fratele Alexandru*, București, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”, Academiei Române, 14 decembrie 2021

III. Diseminarea rezultatelor științifice

Realizarea unei sinteze analitice după criteriile de evaluare stabilite în consens de conducerea Academiei Române configurează următoarea situație:

- a. Tratat apărute în edituri consacrate din străinătate: 1
- b. Cărți de specialitate apărute într-o editură consacrată din străinătate (carte de autor, ediție critică de tip academic, ediție critică a unui text inedit cu probleme de interpretare a grafiei, o traducere din limbi clasice): 1
- c. Monografii apărute în Editura Academiei Române sau într-o editură consacrată din țară: 2
- d. Cărți de specialitate apărute în Editura Academiei Române sau într-o editură consacrată din țară: 1
- e. Cărți de referință (colective) apărute în Editura Academiei Române sau într-o editură consacrată din țară: 12
- f. Traduceri de cărți de specialitate, apărute în Editura Academiei Române sau într-o editură consacrată din țară: 3
- g. Capitole din cărți de specialitate apărută într-o editură consacrată din străinătate: 9
- h. Capitole din cărți de specialitate apărută în Editura Academiei Române sau într-o editură consacrată din țară: 40
- i. Articole apărute în reviste de specialitate din străinătate: 7
- j. Articole apărute în reviste de specialitate din țară recunoscută în domeniul de specialitate: 35
- k. Editarea de către Institut a unor reviste de specialitate:
- l. Permanentizarea celor patru colecții tematice anuale, și anume:

- *Probleme de logică*

- *Studii de istoria filosofiei universale*

- *Studii de istoria filosofiei românești*
- *Studii de teoria categoriilor*
- *Studii de epistemologie și de teorie a valorilor*

Menționăm că multe dintre revistele care au găzduit studiile cercetătorilor sunt cotate în baze de date.

Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” editează șase reviste științifice, „Revista de filosofie”, „Revista de psihologie”; „Revue roumaine de philosophie”; „Cercetări Filosofico-Psihologice” (două dintre ele fiind cotate B+, iar una dintre ele fiind ISI), cinci colecții permanente: *Studii de istoria filosofiei universale*, *Studii de istoria filosofiei românești*, *Studii de teoria categoriilor*, *Probleme de logică*, *Studii de epistemologie și de teorie a valorilor*.

Realizând o trecere în revistă a publicațiilor cercetătorilor, apreciem, ca reprezentative pentru institut, în intervalul de referință 2020-2021, următoarele lucrări:

- Mircea Dumitru (editor), *Metaphysics, Meaning, and Modality. Themes from Kit Fine*, Oxford University Press, 2020.
- Ion Tanasescu, *Psychologie, Seiendes, Phantasie bei Franz Brentano*, Berlin, De Gruyter, 2021, 514 p.
- Viorel Cernica, Mona Mamulea, Titus Lateș, Mihai Popa (coordonatori), „*Studii de istorie a filosofiei românești*”, vol. XVII, București, Editura Academiei Române, 2021.
- Claudiu Baci, Ion Tănăsescu (coordonatori), „*Studii de istorie a filosofiei universale*”, vol. XXIX, București, Editura Academiei Române, 2021.
- Alexandru Surdu, Sergiu Bălan, Mihai Popa (coordonatori), „*Studii de teoria categoriilor*”, vol. XII, București, Editura Academiei Române, 2020.
- Marius Augustin Drăghici, Marian George (coordonatori), „*Studii de epistemologie și teoria valorilor*”, vol. VII, București, Editura Academiei Române, 2021.
- Mircea Dumitru, Viorel Vitureanu, Marius Dobre, Ștefan-Dominic Georgescu (coord.) „*Probleme de logică*”, vol. XXIV, București, Editura Academiei Române, 2021.

IV. Alte aspecte legate de cercetarea științifică

Un număr apreciabil de cercetători fac parte din colegiile de redacție ale revistelor proprii sau ale altor reviste din țară și străinătate (39 de apartenențe la colegiile de redacție ale unor reviste din țară și 11 apartenențe la colegiile de redacție ale unei reviste internaționale), directorul Institutului, Acad.Mircea Dumitru și alți cercetători din Institut fiind cooptați și în diverse comisii naționale. Un spor de punctaj s-a obținut în cursul anului 2021 și prin acordarea de *consultanță* și realizarea de studii la comanda unor instituții sau a unor

organisme de stat. De asemenea, se constată un număr de 10 situații de apartenență a cercetătorilor la organizații de specialitate din străinătate.

Odată cu întocmirea raportului de cercetare științifică pe anul 2021, s-a elaborat Planul de cercetare pe anul 2022 pe Secții, programe și proiecte, cu sarcini de cercetare individuale pentru fiecare cercetător.

În anul 2021, serviciul de Bibliotecă s-a centrat pe înregistrarea curentă a revistelor trimise Institutului prin schimb de către edituri de specialitate străine.

În cadrul programului zilnic, s-a asigurat literatura de specialitate solicitată, atât cercetătorilor noștri și doctoranzilor, cât și vizitatorilor, conform programului stabilit.

În fondul Bibliotecii au fost introduse prin inventariere exclusiv reviste și cărți donate.

Din punct de vedere administrativ, Institutul nostru s-a încadrat în coordonatele bugetare și prevederile tehnico-economice stabilite de Academia Română. Bugetul de stat: 3773001 lei din care: cheltueli de personal 3743468 lei, cheltueli cu bunuri și servicii 17333 lei, cheltuieli de capital 13000 lei.

În anul 2021 nu s-a semnalat vreun eveniment care să fi afectat imaginea Institutului.

DIRECTOR,

Acad. MIRCEA DUMITRU